

De **Nederlandse Genealogische Vereniging** (NGV) is een landelijke vereniging met 24 regionale afdelingen.

Voor de **afdeling RIJNLAND en KENNEMERLAND** gelden onderstaande postcodes, maar uit het hele land kunnen mensen lid worden van deze afdeling.

2170-2182 (Sassenheim, Lisse, Hillegom), 2200-2259 (Katwijk, Noordwijk, Rijnsburg, Valkenburg, Voorhout, Voorschoten, Wassenaar), 2300-2399 (Leiden, Oegstgeest, Leiderdorp, Warmond, Roelofarendsveen, Zoeterwoude, Hazerswoude), 2400-2439 (Alphen a/d Rijn, Bodegraven, Nieuwkoop), 2442-2489 (Ter Aar, Aarlanderveen, Zwammerdam), 2500-2529 ('s-Gravenhage Centrum, Laakkwartier), 2560-2599 ('s-Gravenhage Segbroek, Zuiderpark, Scheveningen, Haagse Hout annex Mariahoeve) en 2730-2739 (Benthuizen).

1940-1949 (Beverwijk, Wijk aan Zee), 1960-1969 (Heemskerk), 1950-2082 (gemeente Velsen: Velsen-Noord, Velsen-Zuid, IJmuiden, Driehuis, Santpoort-Noord, Santpoort-Zuid, Velsersbroek), 2000-3180 (gemeente Haarlem en Haarlemmermeer: Haarlem, Spaarndam, Haarlemmerliede, Hoofddorp, Zwaanshoek, Vijfhuizen, Cruquius, Boesingheliede, Beinsdorp, Nieuw Vennep, Burgerveen, Leimuiderbrug, Weteringbrug, Abbenes, Buitenkaag, Lisserbroek, Rozenburg), 2040-2042, 2116 (gemeente Zandvoort: Zandvoort en Bentveld), 2050/2051, 2060/2061, 2110/2111, 2114, 2120/2121 (gemeente Bloemendaal: Bloemendaal, Overveen, Aerdenhout, Vogelenzang, Bennebroek), 2101-2106 (Heemstede).

Het lidmaatschap van de NGV, waarbij u de gedrukte versie van het tijdschrift Gens Nostra ontvangt, is € 52,- per jaar. Het digitale lidmaatschap kent een lagere contributie van € 43,-.

Voor meer informatie, aanmelden en wijzigingen doorgeven kunt u uitsluitend terecht bij de landelijke centrale: op de website www.ngv.nl of ledenadministratie@ngv.nl of per post naar NGV, Postbus 50, 3980 CB, Bunnik. Afdeling Rijnland kunt u vinden op <https://www.ngv-afdelingen.nl/rynl/>

Adres verenigingscentrum:

Kosterijland 3-5, 3980 CB Bunnik.

Openingstijden: woensdag op afspraak, elke 1^e en 3^e donderdag en 2^e zaterdag van de maand van 10-16 uur, behalve op feestdagen.

Afd. Rijnland en Kennemerland / jaargang 29 / nr. 84 / januari 2024

Inhoudsopgave	Pag.
Tussen Den Haag – Leiden en Haarlem	3
Activiteiten van de afdeling	5
- Afdelingsavonden	5
- Voorouderspreekuur in Leiderdorp en Haarlem	7
Voorouderspreekuur in de regio	8
Verslag van gespreksavond voor en door leden	9
Verslag: Lisse TijdReis	9
Verslag: Zwarte tijden eind 19 ^e en begin 20 ^{ste} eeuw	11
Verslag: Mijn voorouder in beeld bij het Noord-Hollands archief	14
Verslag boekpresentatie 15-9-2023	16
Lager onderwijs in Leiden rond de eeuwwisseling	19
Cursusaanbod in de regio voorjaar 2024	19
Oud schrift: Rekesten	20
Een nieuwe naam voor ons Mededelingenblad	23
Nieuwe bronnenpublicatie: Morgenboeken Waarder 1604-1835	23
Versterking bestuur gevraagd	24
Transcriptie oud schrift	25
NGV en FaceBook	26
Wetenswaardigheden:	27
- Website Oneindig Noord-Holland	27
- Verslagen van de Katwijkse nachtwacht bij ELO	27
- IndischHistorisch.nl	28
- Verborgten verleden winter 2024	28
- Website Frans Angevaare is verhuisd	28
- Boek: De stormachtige zestiende eeuw van Alkmaar en omgeving	28
- Boerenburgers buitenlui: 127 weergaven 15 september 2023	29
- Geboren in Duitsland	29
- Boek: Het beleg van Alkmaar	29
- Westfrieslanddag in Obdam	30
- Digitalisering bij het Haags Gemeentearchief	30
Publicaties van de afdeling	30

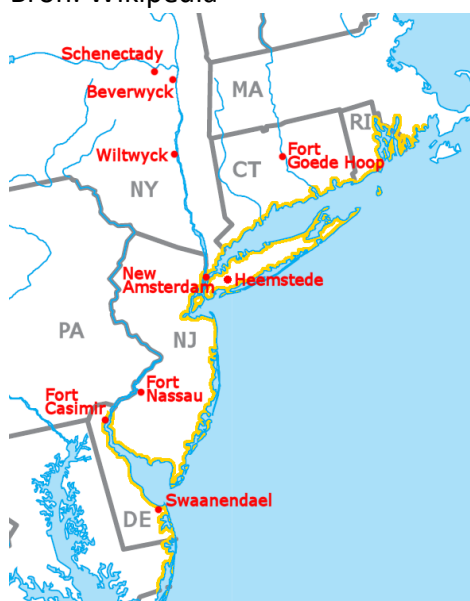
Tussen Den Haag - Leiden en Haarlem

Altijd als mensen zich aan mij voorstellen, vraag ik me aan de hand van hun achternaam automatisch af of ik kan bedenken waar hun familie vandaan komt. Dat is een leuke uitdaging die me steeds weer verbindt met mijn hobby. Soms helpt de tongval van mijn nieuwe kennis me bij het ontrafelen.

In de kerstvakantie las ik met veel plezier het boek “De Tawl” van Philip Dröge¹. De schrijver gaat vanuit Manhattan in New York (Nieuw Amsterdam) op zijn fiets in het voormalige Nieuw Nederland langs de Hudson op zoek naar taalkundige sporen van na 1609 uit de Republiek vertrokken landgenoten. In die dagen was “de Tawl” de spreektaal, ook voor hen die van elders naar het gebied getrokken waren. Tot 1731 wordt het Nederlands nog tijdens rechtszaken gehanteerd en pas in 1758 wordt het Engels de formele taal van het onderwijs in New York. In 1812 is er nog een advocaat die zich in een advertentie aanprijst omdat hij Nederlands kan spreken. Die eerste Nederlandse kolonisten waren ruige lieden en zij gingen op den duur hechte families vormen. Ze droegen namen als Schenck, Van Rensselaer, Van Buren, Kouwenhoven en Sluyter.

Op een begraafplaats van een van de Nederlands Hervormde kerken *leyd begraven het lighaam van Antje Rapelje*, overleden in 1760, bijna honderd jaar nadat Nederland Nieuw Amsterdam had opgegeven. Haar familie was afkomstig uit Valenciennes, het waren Walen die eerst in Amsterdam woonden en als een van de eersten de grote oversteek waagden.

Bron: Wikipedia

Ik las het boek met rode oortjes en ben juist geboeid omdat het genealogie verbindt met de door de voorvaders gesproken taal, hun geschiedenis en cultuur in een bepaald gebied. En al pratend geeft de schrijver onderweg ook nog doorkijkjes naar het nu: wat is er in de huidige Amerikaanse cultuur nog van terug te vinden? Als we op deze manier ook over families in Rijnland en Kennemerland zouden kunnen schrijven

Dat is voor het bestuur van de NGV ook de reden om de samenwerking te zoeken met historische verenigingen en erfgoed platforms. Daarom ook dat we met Rijnlandse geschiedenis (<https://www.rijnlandgeschiedenis.nl/>) de handschoen hebben

¹ Uitgeverij Het Spectrum 2023

opgepakt. In april 2024 gaan we een gezamenlijke bijeenkomst in Oegstgeest organiseren rondom het thema “molens”, genealogie, geschiedenis en cultuur. Dat we in mei in Haarlem een lezing met professor H. Klemann over zijn nieuwe boek 'Haarlem! Een geschiedenis' gaan organiseren, past ook in deze beleidslijn. De suggestie is gedaan door een lid uit Kennemerland. We zijn als afdeling van leden en voor leden! Op deze manier hopen we onze leden in de regio Kennemerland helemaal van dienst te zijn. En dat er afgelopen december in Haarlem bij de lezing van Klaartje Pompe 33 leden aanwezig waren, is een enorme opsteker! Het bestuur heeft er ook voor gekozen om haar ledenvergadering in 2024 te combineren met de bijeenkomst in Haarlem. En zo smeden we de afdeling Rijnland en Kennemerland tot een hechte eenheid onder de noemer Rijn- en Kennemerlandse Mare. En voor de liefhebbers die dit mooie gebied ook op de fiets willen verkennen, heb ik deze route als advies: <https://www.zuidhollandslandschap.nl/routes/fietsroute/kastelenroute>

De “Rijn- en Kennemerlandse Mare” is dan ook de naam geworden van ons eigen afdelingsblad. Het is een keuze uit de suggesties die onze leden hebben gedaan. De eer gaat naar Anneke Friedhof uitKennemerland!

In 2024 willen we onze afdeling niet alleen fysiek in de kijker zetten, maar ook digitaal. Met het hoofdbestuur is in december afgesproken dat we een pilot gaan starten om onze lezingen te gaan streamen. Op deze manier hoopt het bestuur onze activiteiten een nog groter bereik te kunnen geven. Ons werkgebied is zo groot en langgerekt, dat er veel meer fietsroutes zijn aan te bevelen, zeker ook rond Den Haag waar de graven van Holland hun domicilie hadden. Ergens in het eerste kwartaal komen we in een Nieuwsbrief meer inhoudelijk op het streamen terug. Waar onze voorouders in Nieuw Nederland paden van de Indiaanse bevolking uitbouwden tot een Postweg of de rivier de Hudson gebruikten om zich over het water te verplaatsen, gaan wij ons op de digitale snelweg begeven. Samen met u. We hebben dezelfde passie en spreken dezelfde Tawl.

Het bestuur van de NGV Rijnland en Kennemerland wenst u vooral gezondheid en veel genealogische lichtpuntjes in 2024!

Namens Jan, Cees-Jan, Ank, Syts en Mauring,

Ab Stikkelorum, voorzitter.

Activiteiten van de afdeling

Het bestuur van de afdeling Rijnland en Kennemerland organiseert verschillende activiteiten. U bent daarbij van harte welkom. Natuurlijk mag u ook een keer uw burens, vrienden en kennissen, die geen lid zijn van onze vereniging, meenemen.

Afdelingsavonden

Voorafgaand aan elke lezing houden we een **inloopuur** met:

- Mogelijkheid tot stellen van vragen aan bestuursleden;
- Nader in te gaan op vragen of wensen die u heeft t.a.v. het opzoeken van gegevens of gebruik van genealogische computerprogramma's;
- Vragen over oud schrift;
- NGV-leden ontmoeten met dezelfde passie;
- Boeken en/of tijdschriften brengen voor de leestafel [mits het geschiedenis, genealogie of topografie betreft];
- Boeken en/of tijdschriften uitzoeken vanaf de leestafel;

Heeft u specifieke of bijzondere vragen? U kunt deze ook vooraf per e-mail melden bij de secretaris van de afdeling secretaris-ryn@ngv.nl. Dan wordt geprobeerd tijdens het inloopuur eventuele informatie van externe deskundigen beschikbaar te hebben.

De bijeenkomsten worden gehouden in een van de zalen van **Dorpscentrum Oegstgeest, Lijtweg 9, 2341 HA Oegstgeest.**

De toegang is gratis. De zaal is open vanaf 19.15 uur. Het gebouw is goed rolstoeltoegankelijk. Koffie en thee is

verkrijgbaar in de hal. Betaling graag via pin, maar kan ook contant.

De 'Kleine zaal' bevindt zich vlak naast de ingang, de 'Bomenzaal' is op de 1^e etage en goed bereikbaar via een trap / lift. De 'Grote zaal' ook naast de ingang. Parkeergelegenheid - bij het naastgelegen winkelcentrum - is ruim en gratis. Meerdere bussen vanaf station Leiden Centraal gaan die kant op, ook rond 22.00 uur weer terug naar het station. Zie voor tijden: www.9292.nl.

Dinsdag 6 februari 2024 (in de Kleine zaal)

Inloopuur: 19.15 – 20.00 uur

Start avond 20.00 – 22.00 uur

Onderwerp: **De oorsprong van de Scheveningse familie Zoutenbier**

Spreeker: Dhr. Hans Gutlich

In Scheveningen en 's-Gravenhage is de naam **Zoutenbier** een veel voorkomende familienaam. Deze naam komt daar onder andere als **Soutenbier** voor sinds het begin van de achttiende eeuw waarna de familie zich verspreidt richting het Westland en naar het midden van Nederland. De kennis over de vroegste geschiedenis van deze familie is echter beperkt. Waar komt bijvoorbeeld de stamvader "*Jan Zout en Bier*" vandaan voordat hij zich in Scheveningen vestigt?

Wat is er bekend over zijn gezin maar ook over zijn voorouders? Welke rol speelt de geloofsovertuiging? Tijdens de lezing wordt inzicht gegeven in de herkomst en de vroegste gezins-samenstellingen van deze familie. Een akte in het Haagse Gemeentearchief onthult definitief de tot nu toe onbekende oorsprong van deze bekende Scheveningse familie.

1755 – De oude Kerk in Scheveningen (Haags Gemeentearchief)

Dinsdag 12 maart 2024 (in de Bomenzaal)

Inlooppuur: 19.15 – 20.00 uur

Start lezing 20.00 – 22.00 uur

Onderwerp: **Kadaster**

Spreeker: Dhr. Dick Kaas

Kadaster is een breed onderwerp. De opzet en inhoud van deze avond vergt nog wat nader overleg en zal bekend worden gemaakt via onze nieuwsbrief.

Dinsdag 9 april 2024 (in de Grote zaal)

Deze avond organiseren we dit keer samen met 'Rijnlandse geschiedenis' en dit keer zijn er drie sprekers uitgenodigd. (www.rijnlandgeschiedenis.nl).

19.15-19.45 uur Inloop - Koffie en thee

19.45-20.15 uur Bart Vermeulen, secretaris Rijnlandse Molenstichting

20.15-20.45 uur Hans de Graaf, opleider en molenaar op onder andere de Zwanburgermolen te Warmond

20.45-21.15 uur Pauze

21.15-21.45 uur Mauring Roest, genealoog en ons natuurlijk bekend

21.45-22.00 uur Drankje en hapje

Onderwerp: **Verleden en heden van molens en molenaars in Rijnland**

Op deze avond komen genealogie, geschiedenis en cultuur samen met als met als centraal thema de molens van Rijnland. **Bart Vermeulen** vertelt ons over de eerste molens in Rijnland, de verschillende types en hun functie. Op welke manier zijn de windmolens van nu nog nuttig naast de elektrische gemalen?

Hans de Graaf kan enthousiast vertellen over hoe je molenaar wordt, hoe een draaidag van een poldermolenaar eruit ziet, hoe de molen wordt opgestart en uitgespannen, over de oorlogstijd en onderduikers in de molen.

Mauring Roest is de derde spreker. Voorouders van hem waren molenaar in Rijnland. Hij vertelt over hun carrière, hun werkzaamheden en over de bronnen die hij heeft gebruikt voor het onderzoek naar zijn voorouders.

Zwanburgermolen te Warmond (Rijnlandse molenstichting)

Dinsdag 14 mei 2024

Waar: In ontmoetingscentrum De Schakel,
Pijnboomstraat 17, 2023 VN te **Haarlem**

Inloopuur: 19.15 – 20.00 uur

Start lezing 20.00 – 21.30 uur

Onderwerp: **Haarlem! Een geschiedenis**

Spreker: Prof. Hein Klemann

Alg. ledenvergadering: 21.30-22.00 uur

Dhr. Klemann is hoogleraar sociale en economische geschiedenis aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam en heeft onlangs een boek uitgebracht over de geschiedenis van Haarlem. Op deze avond zal hij ons veel vertellen over Haarlems verleden. De plaatselijke geschiedenis is aantrekkelijk voor inwoners, omdat het gaat over de eigen omgeving. In het prachtige historische centrum ligt de geschiedenis als het ware voor het oprapen. Er is wel veel bekend over Haarlem en haar verleden, maar tot op heden ontbrak daarin echter een overzicht. De economische geschiedenis is de basis van de stadsgeschiedenis.

Voorouderspreekuur in Leiderdorp en Haarlem

Op de voorouderspreekuren is iedereen van harte welkom met vragen, zowel leden als niet-leden. Wilt u beginnen met onderzoek naar uw voorouders en weet u niet hoe dat moet? Bent u vastgelopen met uw onderzoek of tijdens het onderzoek zijn verschillende vragen ontstaan? Op het voorouderspreekuur treft

u dan enkele bestuursleden die met u zullen meedenken. Wij helpen u graag met uw vragen over stamboomonderzoek en familiegeschiedenis.

Het voorouderspreekuur in voorjaar 2024 wordt gehouden in:

Leiderdorp:

Waar: Openbare bibliotheek van BplusC. In het gebouw De Sterrentuin.
Van Diepeningenlaan 110, 2352 KA Leiderdorp. **In zaal 05.**

Tijd: 10.30 tot 12.30 uur.

Data: Elke **1^e zaterdag** van de maand.

Zaterdag: 3 februari, 2 maart, 6 april, 4 mei, 1 juni.

Haarlem:

Waar: Noord-Hollands archief, Jansstraat 40, 2011RX Haarlem.

Data: Elke **3^e zaterdag** van de maand.

Zaterdag: 20 januari, 17 feb, 16 mrt, 20 april, 18 mei, 15 juni

Tijd: 10.00 – 13.00 uur.

Voorouderspreekuur in de regio

NGV-afdeling Delfland:

Elke 2e woensdag in de maand van 14.00 tot 16.00 uur in:

Stadsarchief Delft, Gantel 21, 2635 DP Den Hoorn.

Historische Vereniging Alphen (werkgroep genealogie):

Elke 2e zaterdagmiddag van de maand van 13:00 tot 16:00 uur in:

De Vergulde Wagen, Van Boetzelaerstraat 48, Alphen aan den Rijn.

Studiegroep Genealogie Westland:

Elke 3e zaterdag van de maand van 13:30 uur tot 15:30 uur in:

Het Westlands Museum – Middelbroekweg 154 te Honselersdijk.

Regionaal archief Alkmaar

Wilt u beginnen met het doen van familieonderzoek? In het regionaal archief Alkmaar helpen zij u op weg met de werkwijze, de bronnen en websites die handig zijn handig voor dit onderzoek. In ongeveer een uur krijgt u informatie en tips die u helpen als u wilt beginnen met het uitpluizen van uw stamboom, of als u daar net mee bent begonnen. Na de uitleg met de groep krijgt u een korte rondleiding door de depots, die normaal niet toegankelijk zijn voor publiek.

Waar: Regionaal Archief Alkmaar, Bergerweg 1, Alkmaar.

Wanneer: Donderdag 25 januari 2024 van 14.30 tot 16.00 uur. Toegang gratis.

Aanmelden: (072) 850 82 00 of mail naar info@archieffalkmaar.nl

Kijk op hun website voor nog meer aanbod, bv. cursusaanbod oude handschriften en voorouderspreekuur.

Verslag van gespreksavond voor en door leden

Door: Jan Leeuwenhoek

19 september 2023

Ab Stikkelorum opent de bijeenkomst: Op vrijdag 15 september waren we voor het eerst op deze nieuwe locatie, dorpscentrum Oegstgeest, voor de presentatie van ons boek over Rijnlandse en Kennemerlandse genealogieën en verhalen. De grote zaal zat vol bij deze mooie bijeenkomst. Nu zitten we in een “gewone” zaal, waar we in de toekomst vaker zullen zijn. Het is in ieder geval een mooie locatie die ook beter bereikbaar is voor de Kennemerlanders dan de locatie in Leiderdorp.

Vanavond is er een interactieve avond voor en door leden. We hebben dat vorig jaar ook al eens gedaan. Ank Poland en Cees Jan van den Hoek hebben deze avond voorbereid. Beide hebben voorbeeldvragen opgesteld die op tafel liggen. Vragen als: heb je een vastloper in jouw onderzoek? Wat was jouw laatste zoektocht en welke problemen ben je toen tegen gekomen? Waarover wil jij graag iets vertellen?

De aanwezigen verdelen zich over de tafels. Het blijkt niet moeilijk om tot goede gesprekken te komen. De deelnemers vertellen omstebeurt over vraagstukken die bij hun genealogisch onderzoek spelen. Interessante verhalen ook. Er is veel interactie. Veel tips komen op tafel. Zeker de vraag over vastlopers komt vaak aan de orde. Naast inhoudelijke tips hoe het genoemde probleem wellicht opgelost kan worden is er ook het idee om ons mededelingenblad te gebruiken. Je maakt een kort stukje over hoe ver je gekomen bent en waar je vastgelopen bent. Wellicht is er een lezer die een goede tip heeft. Na een pauze vindt er een tweede ronde plaats die net zo ontspannen verliep.

De voorzitter sluit af; het was een succesvolle avond. Wel met wat minder deelnemers - circa 15 - dan normaal. Het slechte weer en de wedstrijd Feijenoord-Celtic zullen hierbij wellicht een rol gespeeld hebben.

Verslag: LisseTijdReis.

Genealogische gegevens gekoppeld aan digitale kaarten

Door: Jan Leeuwenhoek

17 oktober 2023

Jan Leeuwenhoek heet de aanwezigen welkom, speciaal Henk Schaap van de Cultuur-Historische Vereniging Oud Lisse. Bij de mededelingen memoreert hij de cursussen ‘Genealogie voor beginners’. In Voorschoten is de cursus o.l.v. Cees Jan van den Hoek begonnen met 11 deelnemers. De cursus in Oegstgeest zal, eveneens onder zijn leiding, beginnen in november en bij de Volksuniversiteit

Lisse begint deze cursus eind oktober. Deze wordt verzorgd door Hans Gutlich. Op 1 november is er een excursie naar het Hoogheemraadschap Rijnland waarvoor 19 mensen zich hebben opgegeven. Vanavond is Henk Schaap onze gast en hij zal ons bijpraten over een interessant initiatief van zijn vereniging: LisseTijdReis.

Henk geeft aan dat hij bestuurslid is van de Historische vereniging Oud Lisse en dat hij daar o.a. de ICT in portefeuille heeft. Eerst wil hij iets vertellen over het dorp Lisse. Rond het jaar 1200 werd het voor het eerst genoemd. Het was een klein dorp; zo'n 50 huizen in 1500 en zo'n 150 huizen in de periode 1600 tot het begin van de bollenteelt circa 1900. Deze bollenteelt was verantwoordelijk voor een forse groei daarna. Na de oorlog was de groei het hoogst en nu heeft de gemeente circa 23.000 inwoners. Lisse ligt op de smalle strook land tussen de zee en de Haarlemmermeer aan de - al in vroege eeuwen belangrijke - Heereweg.

De vereniging heeft zo'n 500 leden. Er zijn veel activiteiten: een nieuwsblad, een website, 8 lezingen per jaar, webinars, doen van onderzoek, bv. naar de familie Six, en LisseTijdReis (LTR) waar het vanavond over gaat. De kern van LTR is samenhang aanbrengen tussen de percelen, de adressen en de bewoners.

Als basis is het jaar 1830 gekozen toen het kadaster startte. Daar staan harde gegevens op over alle grondstukken, de aard van de bestemming ervan en de eigenaars. Deze basis is gelegd in 2019. Daarna werd het jaar 1880 toegevoegd. De historische informatie is geprojecteerd op de huidige kaart van de gemeente. Via GPS zijn foto's toegevoegd van objecten.

Aan deze basis worden huidige adressen toegevoegd en ook historische gegevens. Er zijn veel bronnen gebruikt. De index heeft 49.000 ingangen. Henk geeft diverse voorbeelden. Je klikt op een perceel en krijgt meteen verwijzingen naar andere gegevens. Daar kan je vaak dan verder op klikken. Er zijn veel

Kleur	Toepassing
	Weelde
	Water als Visscherij, Sloot, Water als Weelde, Watering, Water als Weiland, Vaart als visserij, Water van vermaak,
	Oever
	Begraafplaats, Erf, Huis, Huis en Erf, Huis en Schuur, Huis Erf en Schuur, Huis Schuur en Erf, Kerk, Kerk en Kerkhof, Koetshuis, Korenmolen en Erf, Logement & Kolfaan, Molen en Erf, Raadhuis, Schuur, Schuur en Erf, Schuurtje, Stal en Koetshuis, Tolhuis en Erf, Waag
	Bouwland
	Kade
	Woeste grond
	Rietveld
	Bosch, Bosch van Vermaak, Hakhout Bosch, Weelde Bosch
	Boomgaard
	Weiland
	Tuin

persoonsgegevens opgenomen.

Voor ieder is raadpleegbaar de kaart 1830 met geografie van percelen, gebouwen, water en wegen, eigenaren, bewoners en adressen alsmede tabellen met informatie over bewoners, eigendom en adressen. Alleen voor leden van de vereniging zijn de stamboomgegevens in te zien, tabellen

van personen en relaties alsmede tabellen van archieven, collecties, boeken, topografische kaarten en andere collectie-objecten.

De aanwezigen zijn onder de indruk van de presentatie. Er is heel veel mogelijk en de voortdurende uitbreidingen met nieuwe bronnen biedt verder perspectief. Sommigen zouden graag zien dat ook niet leden “alles” kunnen zien, maar dat is niet het geval. Bovendien zitten er ook vrij recente gegevens in, geeft Henk aan, wat de privacy raakt.

Jan Leeuwenhoek dankt Henk Schaap hartelijk voor deze mooie presentatie. Nu gestart is met het kadaster 1830 en het opnemen van de precieze locaties via GPS is een stevige basis gelegd om de rijke geschiedenis van Lisse en zijn bewoners in de komende jaren verder toegankelijk te maken met nieuwe bronnen.

Verslag: Zware tijden: eind 19^e en begin 20ste eeuw

Door: Jan Leeuwenhoek

14 november 2023

Voorzitter Ab Stikkelorum heet de aanwezigen welkom. Vanavond hebben we een interessant onderwerp te pakken, nl. armoede in Leiden in de 19^e eeuw. Een aantal leden zal Leidse voorouders uit die tijd hebben. Cor Smit, bekend als stadshistoricus van Leiden, weet er veel van – hij heeft er ook een proefschrift over geschreven - en neemt ons vanavond hierin mee.

Cor trapt af met een verhaal uit die tijd (van een lerares van de Leidse armenschool); een verhaal over het gezin Best. Hun schoolgaande dochter wordt binnenkort 12 jaar oud. Wat daarna te doen? Naar school gaan is niet meer verplicht. Ze mag gaan werken, maar kan ook bv. nog een jaar naar school gaan. Vader zegt: “Ze hoeft niet meer naar school; ze weet nu al meer dan ik.....” Als ze werkt verdient zij 2 gulden in de week. Moeder zou wel willen dat ze nog een jaar naar school gaat, maar er wordt toch besloten dat ze gaat werken. Er werd een werkschort gekocht en ze ging naar de fabriek. De armoede in het gezin blijft, maar wordt een pietsje verlicht door het werken van de dochter.

Als je kijkt naar de **economische situatie**: in de 18^e eeuw was er eigenlijk alleen maar achteruitgang. In de 19^e eeuw ging het ook slecht. De kinderwet van Van Houten uit 1875, waarin kinderen “pas” in fabrieken mochten werken als ze 12 jaar oud waren, maakte het beter voor kinderen.

Maar nog even terug naar de eerste helft van de 19^e eeuw: in 1816 was er een vulkaanuitbarsting in het huidige Indonesië. Gevolg was dat er gedurende twee jaren veel stofwolken in de lucht zaten, ook bij ons, met als gevolg twee zomers van misoogsten en honger. Men was immers vooral afhankelijk van de natuur. In de periode 1840-1848 was er de beruchte aardappelziekte. We kennen dat vanuit Ierland - veel mensen vertrokken naar Amerika - maar die ziekte was er in

heel Europa, dus ook bij ons. Aardappelen waren het hoofdvoedsel. Het vormde de warme maaltijd van de arbeiders tussen de middag, soms met een beetje vet erbij. Eenzijdig en ook veel honger dus.

Na 1850 werd de economische conjunctuur belangrijker door de start van de industrialisatie en werd de afhankelijkheid van de natuur minder. Er was een verbetering van de opbrengst uit landbouw en veeteelt. De voedselprijzen werden lager zodat er meer inkomen overbleef voor andere noden.

De **gelaagdheid** van de Leidse bevolking was in 1851:

3% gegoeden (zoals notarissen, hoogleraren)

30% middengroepen (6 % fabrikanten, eigenaars van grotere bedrijven en 24% kleine burgerij, de minvermogenden, zoals timmerlieden en schoenmakers)

67% volksmassa, de onvermogenden.

De volksmassa kan weer in drie groepen worden verdeeld:

-Schoenenaristocratie: de werklui die enige positie hadden bv. als groepsleider. Zij konden zich leren schoenen veroorloven.

-Klompoproletariaat, een grote groep.

-Lompenproletariaat, eveneens een grote groep.

Gedurende de hele 19^e eeuw veranderde de gelaagdheid maar weinig. Alleen werd de groep gegoeden iets groter en de middengroepen iets kleiner. De 2/3 volksmassa bleef bestaan.

In de 19^e eeuw waren er veel **bedelaars**. Veel gegoeden wilden hen liever niet op straat zien. Bij sommigen was er een nobeler motief: helpen om betere burgers te worden. Een initiatief was de oprichting van de Maatschappij voor Weldadigheid. Landelijk maar ook plaatselijk waren er dergelijke organisaties. Bedelaars werden van straat gehaald en gebracht naar de Drentse veenkoloniën. Er bleef wel de bedeling voor de overige armen. Dat was zeer karig; alleen in natura zoals brood (bruin en rogge), wat de hoofdmoot van de ochtendmaaltijd en de avondmaaltijd was. Er is eens uitgerekend dat dit 600 kilocalorieën per volwassene per dag opleverde, terwijl er zo'n 2000 kilocalorieën nodig is. Er was ook een streng en moreel toezicht op de armen. Ze moesten – in het midden van de eeuw - verdwijnen uit de grote kerken. De protestante armen (70% van de armen) moesten naar de Bethlehemkerk aan de Lammermarkt gaan. Na hun kerkbezoek kregen ze een bewijsje mee, waarmee brood kon worden gehaald.

In de lange depressie van 1865-1890 werd 20 a 25% van de Leidse bevolking bedeed. Soms was dat voor het hele jaar. Soms was er wel werk in de zomer en behoefde er alleen in de winter te worden bedeed; seizoenswerkloosheid.

De **industrialisatie** in de 19^e eeuw: in 1816 was in Leiden de eerste stoomfabriek voor wol. In 1850 werkte 2/3^e van de fabrieksarbeiders in stoomfabrieken. Er

ontstonden ook nieuwe industrieën door de komst van de stoommachines, zoals de grofsmederij (in Leiden in 1835). De eerst stedelijke gasfabriek in Leiden was in 1848. Toen konden bedrijven doordraaien als het donker was.

Cor geeft aan, dat er rond 1860 sprake was van een veelzijdige industrie in Leiden, lang niet alleen maar textiel. Leiden werd bv. de grootste stad in Nederland waar voedselconserven werden geproduceerd. Op enig moment werkten zo'n 500 vrouwen hieraan: ze haalden groenten op, maakten die schoon en brachten de schone groente naar de conservenfabriek.

Door de mechanisatie ging veel werk verloren. Veel getrouwde vrouwen werkten thuis als spinster en konden zo tussen alle andere thuiswerkzaamheden wat bij verdienen. Zij verloren hun werk door deze mechanisatie en het was hen niet geoorloofd om buiten te werken, bv. in de fabrieken. Daar werkten alleen meisjes en jonge vrouwen. In 1864 was er een onderzoek bij textielarbeiders met de vraag hoe oud ze waren toen ze begonnen met werken. 40% begon al toen ze jonger waren dan 10 jaar. En 23% op hun 10^e of 11^e verjaardag.

*Thuisnaaister ca. 1900
Beeldbank ELO*

Het **onderwijs** was gelaagd. Het laagste was de armenschool, waar gratis onderwijs was, meest zo'n 2 uur per dag. Na ca. 1840 werden deze scholen minder bezocht, want ook jonge kinderen gingen de fabrieken in. Dat kantelde weer enigszins de

goede kant op vanaf 1857, toen er de plicht voor onderwijs kwam, 25 uur per week. Maar dat werd niet altijd nageleefd. Na 1874 - kinderwet Van Houten - werd de schoolplicht veel meer nageleefd; zo'n 97% van de kinderen ging naar school, geeft Cor aan.

Gezondheid: De grachten waren open riolen. De armoede was groot en de behuizing slecht, vooral in de poorten bij de steegjes. Soms was er maar één toilet per tien huizen. De cholera diende zich diverse malen aan in de periode 1832-1866. Geen wonder dat de levensverwachting laag was. Vooral de sterfte op jonge leeftijd was groot: 40% van de kinderen werd niet volwassen.

De Leidse Duinwater Maatschappij werd in 1877 opgericht, maar het duurde tot 1900 voor er overal water was in de stad. Pas vanaf de jaren '90 kwamen er

ziekenhuizen voor iedereen. Belangrijk was ook de start van de wijkverpleging, met zorg dicht bij huis.

Als we zo in het begin van de 20^e eeuw komen wordt het dus wat beter, zegt Cor. De woningbouwverenigingen gingen goede woningen bouwen en er kwam meer aandacht voor ontplooiing, zoals het bouwen van het Leidse Volkshuis. Hij eindigt zijn betoog met het laten zien van de cholerakaart van Leiden. Die geeft helder aan in welke buurt van Leiden het goed of slecht toeven was.

Ab dankt Cor Smit hartelijk voor zijn lezing. Het is een aangrijpend verhaal over een zware tijd. Voor veel genealogen geeft dit extra informatie over hoe hun voorouders leefden. Het is ook andersom, geeft Cor aan: met toevoeging van genealogische gegevens kan je ook de sociale geschiedenis scherper zichtbaar maken.

Verslag: Mijn voorouder in beeld bij het Noord-Hollands archief

Door: Jan Leeuwenhoek

12 december 2023

Voorzitter Ab Stikkelorum heet de aanwezigen welkom en speciaal Klaartje Pompe, gemeentearchivaris bij het Noord-Hollands Archief in Haarlem. Fijn dat er vandaag ook veel Kennemerlanders aanwezig zijn. En ook enkele Haarlemmermeeders, geboren en getogen aldaar.

Klaartje Pompe geeft een kenschets van het archief. Basis is een gemeenschappelijke regeling tussen 18 organisaties, niet alleen Haarlem en Velzen. Een van de onderdelen is de provincie Noord-Holland. Elke provincie heeft een centraal archief. Dat maakt dit archief ook anders dan bv. het archief in Leiden. Daarmee is Haarlem een van de grootste archieven van het land.

Uitgangspunt is: Open data. Nagenoeg alles wat in het archief aanwezig is dient open beschikbaar te zijn voor het publiek en voor overheden en organisaties. Veel is en wordt hiertoe gedigitaliseerd. Voor genealogen is van belang dat data ter beschikking worden gesteld aan wiewaswie en aan openarchieven.nl. Er is overigens ook nog veel te wensen. Zo zijn de huwelijks bijlagen nog niet gescand en huwelijken en overlijden in Amsterdam (wel de tienjarentafels).

Om bezoekers te helpen is er op bepaalde uren een chatdienst ingericht.

Veel aandacht wordt ook gegeven aan beeldmateriaal. Er zitten maar liefst 4,5 mln. afbeeldingen in het archief. Zo heeft fotobureau **De Boer** zo'n 50 jaar lang aan het Haarlems Dagblad foto's geleverd. Denk ook aan veel foto's van Haarlemse bloemenmeisjes, een lange jaarlijkse traditie. Er zijn ook veel portretten, bv. van de Zandvoortse fotograaf **Bakels** uit de jaren '30 tot '80.

Het archief van het bedrijf Enschede is ook aanwezig. Dit bevat ook een foto van eind 19^e eeuw waar elk personeelslid op staat met zijn/haar handtekening; heel bijzonder.

Kaarten en plattegronden zijn ook belangrijk, zoals de provinciale atlas van de laatste eeuwen. Van de archieven zijn ook diverse kloosterarchieven te noemen. Haarlem ligt aan de oude dunne kuststrook met de Heerweg, die al dateert van de Romeinse tijd. En de stadsrechten zijn al van 1245. Als we teruggaan in de tijd dan zien we de volgende ontwikkeling in aantal inwoners:

2023: 165.000 inwoners

1927: op 30 april 80.000 inwoners en op 1 mei 113.000; dit vanwege de annexatie van Sloten en andere dorpen.

1815: 17.000 inwoners

1735: 45.000 inwoners

1628: 40.000 inwoners

1578: 18.000 inwoners

Je ziet hierin de economische ontwikkeling: groei in de 17^e eeuw en terugval in de 19^e eeuw. In de eerste helft van de 19^e eeuw, en later die eeuw, was er veel armoede, zoals ook elders, bv. in Leiden.

Er waren veel drukkerijen in Haarlem, zo ook de oudste krant van Europa. Door de boekdruksector is er veel hierover geadverteerd, bv. over **Laurens Jansz. Coster** die in de 15^e eeuw geleefd zou hebben en de boekdrukkunst zou hebben uitgevonden. Deze man heeft echter nooit bestaan, geeft Klaartje aan.....

Vragen en discussie:

Wat betreft indexen op persoonsnamen wordt er gevraagd naar eigentijdse indexen; worden die gedigitaliseerd? Klaartje geeft aan dat er een aantal van is gedigitaliseerd, maar inderdaad nog niet alles. Een tip is om te zoeken op het woord “index”, waarbij je een aantal resultaten zult vinden.

De nadruk ligt bij het archief echter op het digitaal

ontsluiten van de bronnen zelf. Dat is voor veel groepen belangstellenden, waaronder overheden, van belang. Er zijn veel meer groepen dan genealogen. Daarnaast heeft het archief ook de prioriteit om de huidige periode, de 21^e eeuw, goed te archiveren. Dat heeft zijn eigen vraagstukken, zoals informatie die niet op papier staat zoals mails. Dat is een breed vraagstuk waar alle archiefdiensten mee aan de slag zijn. Tevens biedt het archief de mogelijkheid van scannen op verzoek aan.

Ab Stikkelorum geeft aan dat wij een community vormen, een community van genealogisch/historisch geïnteresseerden. Wij kunnen zélf ook initiatieven nemen, bv. een bron pakken en die gaan indiceren.

Ab dankt Klaartje Pompe hartelijk voor haar informatieve lezing. Hij spreekt de wens uit dat we als vereniging vanuit onze eigen belangstelling als genealogische community meer gaan helpen bij het toegankelijk maken van bronnen.

Verslag boekpresentatie 15-9-2023

Door: Jan Leeuwenhoek en Ank Poland

Ab Stikkelorum opent de middag voor een volle zaal. Hij vertelt trots:

1. Rijnland en Kennemerland zijn bij elkaar.
2. Voor het eerst zijn we op een nieuwe locatie in Oegstgeest.
3. We presenteren een nieuwe publicatie; het is de eerste in een nieuwe reeks met als kenmerk: voor en door leden. Leden schrijven een artikel en het bestuur faciliteert.

Als speciale gasten vertellen Klaartje Pompe (Hoofd Publiek bij het Noord-Hollands Archief te Haarlem) en Cor de Graaf (Adjunct-directeur van Erfgoed Leiden e.o.) over wat Haarlem en Leiden met elkaar gemeen hebben. Denk bv. aan het historische belang van de trekvaart tussen deze beide steden. Maar ook organisatorisch werd en wordt er samengewerkt.

Recente ontwikkelingen

Cor noemt als recente ontwikkeling de **linked open data**. Dat betreft het automatisch leggen van verbanden tussen data. Daar wordt in Leiden hard aan gewerkt en zij stellen hun ervaringen graag beschikbaar voor andere archieven. Dat biedt grote mogelijkheden, zeker als je tussen archieven met eigen bestanden op mogelijke verbindingen kan zoeken. Er zitten ook risico's aan. Belangrijk blijft dus het uitgangspunt dat de originele bron de belangrijkste bron blijft!

Dan hebben we **Transkribus**, waar in Noord-Holland aan wordt gewerkt. Het gaat hier om het digitaal zoeken door handgeschreven teksten. Veel Haarlemse

stukken uit de 19^e eeuw zijn al door Transkribus gehaald. Het is complex, maar indien helder geschreven is, kan veel worden herkend en zo kan bv. op namen worden gezocht. Dit net als zoeken in Delpher. Het is een veelbelovende techniek waarbij er natuurlijk ook fouten zijn, maar er is altijd het origineel om te checken. Cor geeft aan dat er ook aan andere technieken wordt gewerkt in samenwerking met het archief Rotterdam. Lang waren de archieven eigen koninkrijkes. Nu is er nauw contact over de verschillende initiatieven. Zaken die in het ene archief zijn ontwikkeld komen zo ook bij andere archieven terecht.

Een van de nieuwe loten aan de stam is de **Artificial Intelligence; CHAT-GPT**. Hier zitten zowel risico's als kansen aan. Wat dat laatste betreft: Cor noemt transportregisters die steeds hetzelfde zijn opgebouwd. Het lijkt mogelijk om via AI originele bestanden door te laten lopen waarbij steeds weerkerende items in

kolommen worden opgenomen. Zo is er veel samenwerking maar ook veel verdere kansen voor samenwerking tussen de archieven! Klaartje geeft aan dat ze het uitgebrachte boek heel bijzonder vindt met zo veel verschillende artikelen!

Genealogieën en verhalen van Rijnlandse en Kennemerlandse voorouders

Een echte samenvatting van het boek is nauwelijks te geven door de grote variatie van de inhoud. Het zijn in ieder geval 19 artikelen geschreven over inwoners door de eeuwen heen van de regio Rijnland en Kennemerland. Daar beleefden zij van alles en daarom is er ook zoveel over hen te schrijven.

Het oudste artikel dateert van de 16^e eeuw wanneer **Daniel Oosterling** als geloofsvluchteling door het leven gaat. Zijn biografie vertelt veel over het wel en wee uit die periode. In de eeuw daarna zijn de **Pilgrim Fathers** eveneens geloofsvluchtelingen, maar over hen blijken wel wat mythen te zijn ontstaan. In een ander artikel uit de 16^e eeuw, ca. 1580 e.v. wordt de gemeente Leiden geconfronteerd met vele miserabele en verlaten kinderen wiens ouders, doorgaans uit Vlaanderen gevlucht, waren overleden. Het artikel beschrijft niet alleen hun miserabele situatie, maar biedt ook een zeldzaam kijkje in de praktijk van de armenzorg en de opvang van wezen in die periode.

In de zeventiende eeuw spelen zich verschillende verhalen af. Zo zien we dat de steenplaatser **Pieter Dirksz. van Egmond** in Zoeterwoude door zijn familie onder curatele wordt gesteld, maar twee jaar later in Zweden weer een florerend bedrijf weet op te bouwen en in deze regio werknemers komt ronselen. In Esselijkerwoude woont de familie **Wassenaar**, maar om de gegevens van voorvader **Maerten Jansz. of Maerten Cornelisz.** te achterhalen is een gedegen zoektocht nodig. Het verhaal over de geschiedenis van boerderij Hoogteijlingen begint in deze eeuw in Voorhout. Deze boerderij bestaat nu alleen nog in naam op de bewuste plek; maar de gedegen zoektocht naar de geschiedenis wordt mooi omschreven. In Leiden wordt een gevelsteen geplaatst op 't Wijfshoofd aan de Nieuwstraat, maar de vraag is wie daar nu mee worden afgebeeld? In Katwijk aan den Rijn worden twee vrouwen tot de brandstapel veroordeeld als reactie op hun misdaad; brandstichting. En **Dirk Joriszoon van der Laan** wordt uit Delft verbannen na een rechtszaak en blijkt in Leiden een eerbare burger te zijn (geworden). Nageslacht van zijn enige dochter woont nu in Rijnsburg. En dan hebben we nog **Trijntje Correls** in Noordwijk. Aan haar konden 21 buitenechtelijke nakomelingen worden gelinkt. Maar omdat de schrijver veel kennis heeft van de inwoners van dit dorp door de eeuwen heen blijkt hij ook de vaders nog wel te kunnen duiden. Aan het eind van deze eeuw popt de naam Jonckhooft op in Haarlem, maar deze naam verdwijnt weer als de laatste naamdraagster, **Wilhelmina Jonkhoofd**, in Utrecht overlijdt in 1960.

In de achttiende eeuw spelen weer andere verhalen. De zoektocht naar **Anna Langmuur** begint wel met deze eeuw, maar voert ons al snel verder terug in de tijd en brengt ons zelfs naar Zweden. De stamvader van de kermisfamilie **Werk** werd in deze eeuw poorter van Leiden. Hij kwam vanuit Utrecht.

Justus Imthorn was van Duitse oorsprong en kwam te paard naar Leiden, want hij was dragonder in het leger. Maar in 1780 had hij een bierhandel in Katwijk. Op 24 oktober 1761 trouwde **Willem Veldhuijzen** in Hoogmade. Zijn zoektocht naar zijn Duitse oorsprong levert nogal wat vraagtekens op.

De familie **Waalboer** woonde aan de Garenmarkt en kreeg in 1807 in Leiden te maken met de gevolgen van de kruitramp. Het wordt mogelijk om foto's te maken in de negentiende eeuw; eerst van de rijke mensen en na 1860 wordt het voor meer burgers mogelijk om dit te betalen.

Als laatste wordt het verhaal verteld van een belangrijke, maar vergeten verzetsstrijder uit WO II – **Abraham Filippo** - wiens voorouders ook voor Leiden van betekenis zijn geweest.

Uitgave in eigen beheer, 275 pag. Prijs: € 25,-. Plus eventuele verzendkosten

Bestellen bij: penningmeester-ryn@ngv.nl (zie achterin dit blad)

Lager Onderwijs in Leiden rond de eeuwwisseling

Rond de laatste eeuwwisseling bestond er in Leiden een viertal mogelijkheden tot het volgen van lager onderwijs.

De allerarmsten – en dat waren er heel wat in Leiden – bezochten “kosteloos” de school voor onvermogenen der vierde klas. Doorgaans kregen ze twee uur onderwijs per dag. Hoofdinspecteur H. Wijnbeek komt op zijn inspectieronde in 1838 in Leiden. In vergelijking met andere steden is hij zeer te spreken over de scholen die hij aantreft. Hij stelt: “Leijden; deze stad munt uit door twee voortreffelijke armenscholen, gehouden in wel ingerigte en ruime lokalen, bezocht door nagenoeg 1900 leerlingen”.

“Minvermogenen” konden voor een cent per dag een school van de derde klas bezoeken. Voor iets meer schoolgeld stond de weg open tot een school der tweede klas.

En ten slotte was er de school der eerste klas, bv. de jongensschool aan de Aalmarkt. De klassen waren daar klein (ca. 20 leerlingen), de meesters knap en de ouders van de kinderen rijk.

Uit: Kent u ze nog.....de Leienaars. Door R.E.O Ekkart, Ingrid W.L. Moerman en R.J. Spruit.

Cursusaanbod in de regio voorjaar 2024

‘Stamboomonderzoek voor beginners’ Cursus bij de Volksuniversiteit Leiderdorp

Het ontrafelen van het familieverleden is de laatste jaren erg populair geworden. Tegenwoordig is veel informatie via internet toegankelijk. Door de gefaseerde cursusopbouw is er voldoende tijd om tot een mooie familiegeschiedenis te komen! De cursus wordt gegeven door Sytske Visscher in de Sterrentuin, Van Diepeningenlaan 110h, 2352 KA Leiderdorp. Op woensdagavonden, 6x vanaf 7 februari 2024 van 19.30-21.30 uur. Zie voor meer info bij: <https://www.volksuniversiteitleiderdorp.nl/>.

Ontdek je familiegeschiedenis **Deel 2 voor gevorderden.**

Cursus bij Volksuniversiteit Lisse

Deze cursus wordt gegeven door Hans Gutlich.

4 lessen van 2,5 uur, elke 2 weken om 19.00 uur.

Maandag 22 jan., 5 febr., 26 febr. en 11 mrt 2024.

Volksuniversiteit Lisse (volksuniversiteit-lisse.nl)

Oud schrift; Rekesten (transcriptie pag. 25)

Door: Piet de Baar

Verzoekschriften, requesten of hoe ook genaamd, aan de overheid konden in de Middeleeuwen gewoon mondeling gedaan worden en als het niet te ingewikkeld was, kreeg je doorgaans meteen een beslissing. Maar in de zestiende eeuw nam de bureaucratie al behoorlijk toe en werd het gewoonte om het verzoek schriftelijk te doen, waarna er een schriftelijke beschikking van die overheid op hetzelfde stuk gesteld werd, ondertekend door een secretaris. Dat stuk kon later altijd nog als bewijsstuk van dienst komen. In de tijd van stadssecretaris Jan van Hout (overleden 1609) zien we deze ontwikkeling nog verder gaan: werkelijk alles wat men aan het stadsbestuur vroeg moest formeel op papier gevraagd worden, waarbij de formulering en toelichting zo zorgvuldig mogelijk moest zijn. Dat was voor veel mensen te veel gevraagd en dus ontstond hier een leuke bijverdienste voor notarissen, advocaten en dat soort lieden. Zij beperkten het rekest tot een klein overzichtelijk betoog, zeer onderdanig geformuleerd, om niet te zeggen: haast kruiperig. In de brede marge was ruimte genoeg voor de secretaris of een klerk om de beschikking van het stadsbestuur te noteren. De gewone gang van zaken was dat Van Hout of zijn waarnemer het rekest voorlas in het gremium dat het behoorde te behandelen, dus het college van burgermeesteren, of het Gerecht (schout, burgermeesteren en schepenen), Vroedschap of nog anders. Daar besloot men dan tot het meteen reageren dan wel eerst advies inwinnen, zodat het nog een keer terugkwam. Soms noteerde de secretaris onderaan het blad in wat krabbels wat de teneur van het antwoord zou moeten zijn. Vond men het maar niets, dan noteerde hij alleen een 0 onderaan het blad; dan kreeg je 'nul op rekest'. Soms, met name bij sollicitaties, "den suppliant sal hebben patiëntie", met andere woorden: de verzoeker moest maar wat geduld oefenen, want er werd nu een ander benoemd, maar bij een volgende vacature kon hij het weer opnieuw proberen.

Nadat de beschikking, toen apostille genoemd, in de marge geschreven was en door de verantwoordelijke secretaris gedateerd en ondertekend, werd het rekest door een stadsbode bij de verzoeker thuisbezorgd. Op het Stadhuis werd er nog geen afschrift van gehouden, maar Van Hout noteerde in zijn 'Journael' (later omgedoopt tot Gerechtdagboek A, Stadsarchief 1574-1816 inv.nr. 44) de korte inhoud ervan plus de beschikking. Maar een aarts-regelneef van zijn niveau

kon daar geen genoegen mee nemen en al gauw werden alle rekesten met beschikking eerst gekopieerd vóór ze naar de rekestrant teruggingen. Dit was voor hem een reden om aparte registers aan te leggen met die afschriften voor elk college dat een bepaald soort rekesten behandelde of naar onderwerp daarvan. Zo kregen de Gerechtsdagboeken (SA II inv.nrs. 45-144) en Burgemeestersdagboeken (SA II 145-185) sinds 1587 vorm en kwamen er in de loop der tijd steeds meer verwante soorten 'rekestboeken' bij, vaak aangevuld met aantekeningen over aanverwante zaken er chronologisch tussengevoegd, bijvoorbeeld financiële zaken als betalingsordonnanties, benoemingen of verkiezingen van lieden die ermee te maken hadden, en meer. Zo kwamen er de Wees- en Armboeken voor vooral voogdijzaken (SA II 5938-5971; 1647-1795 geïndiceerd onder Bronnenpub), Kerkelijke Zaken voor rekesten van predikanten en zo (SA II 3358-3374), Latijnse School voor onderwijzers (SA II 3338-3342), de Vroonwateren voor vooral visserijzaken (Archieven Stadsheerlijkheden en Vroonwateren inv.nr. 991) en na de definitieve verwerving van de heerlijke rechten over Leiderdorp in 1597 het register voor Leiderdorp (idem Stadsheerlijkheden inv.nr. 103-104). Latere secretarissen hebben bij gebleken behoefte nog weer andere registers daaraan toegevoegd. Dat was echter alleen voor de rekesten die tot een (min of meer) positieve beschikking leidden. Maar er bleven ook altijd rekesten achter die niet aan de verzoeker teruggegeven werden, niet eens met een nul eronder. Vaak verzandden die in een moeras, de bekende ambtelijke molens. Soms was een zaak te heikel, soms zat er een adviserend gezelschap al te lang op te broeden en bleek het een windei, werd een beslissing al mondeling overgebracht en had de verzoeker geen behoefte meer aan een schriftelijke reactie – wij weten het vaak niet. Uiteindelijk gingen die stapels rekesten waar niets meer aan gedaan werd, deze of gene irriteren en werden ze tot nette registers ingebonden. Maar daarbij kwam een hindernis naar boven: rekesten werden per definitie nooit door de verzoeker gedateerd. Bij een normale apostille staat de datum van de beschikking er pontificaal op, maar als dat niet het geval is, kan vaak alleen door de inhoud van het stuk nog wat over de datering gezegd worden. Soms is een hulpmiddel de bepaling dat vanaf 1622 alleen nog gezegelde rekesten in behandeling konden worden genomen. Voor het zegelrecht maakte de stadssecretaris of meestal zijn voornaamste klerk stapels papier met droogstempel klaar en zette er zijn handtekening op. Sommigen daarvan voegden de datum of alleen het jaartal toe en in dat geval is er weer houvast. Hoe dan ook, ook al is er, zeker bij de oudste delen, weinig houvast en klopt de volgorde soms bewijsbaar niet (zo zit er in het oudste register van Afgeslagen Rekesten 1675-1677, SAII 285, een pluk rekesten

uit de jaren 1730 en zijn de eerste zeven delen chaotisch – pas na 1733 werd het gestructureerd), het is een prachtige bron, omdat al die geweigerde vergunningen, niet doorgegangene sollicitaties en noem maar op, vrijwel onbekend zijn en haast nooit bij historisch of genealogisch onderzoek betrokken zijn.

Afgeslagen Rekesten fol. 7. Rekest van Adriaen Hennebo.

Lende O, Aegte, Heeren, die vande
Gerceete der Stadt Leijden

Wij Adriaen Hennebo, dat gij suzerelt, door des bedroefden, Jant van't vaderland
mit sijn gewoone occupatie, sijn sijt gelin mit wel conuand
maintinew, mit gebonden wort, omw selte sonder tegge's Meut,
voor godde, sijbre, is gesonde Brandwijn, te die Tolven, vande
mit die wel jonger soude sijn, som tot lot die Tildre, van vooan
Brandwijn, te begote, dat al so gij suzerelt, onderve et is,
tot lot die Tildre, van vooan, Brandwijn, sonder
voogavude segeve confout, van v. G. Aegte bare poodu, mit
te sijn gequalificoort, so sloet gij suzerelt sijn oetmoedlic te
dat v. G. Aegte, som gelin, te confout voo, en te admit voo
tot lot maken, ~~te die~~ Tolven, en sloezen, van vooan
Brandwijn, mit ges minder quantiteijt alle vier, soezen
mit te som suzerelt, te gelve vooan, na de houde, op de Brand
wijn te lot Twee L doode; etc.

Adriaen Hennebo.

De v. G. Aegte Brandwijn te maken te die Tolven, den 14. 5. 1736

Een nieuwe naam voor ons Mededelingenblad

Via onze Nieuwsbrief vroegen we u een poosje geleden om mee te denken over een nieuwe naam voor dit blad. Dit bleek een leuke uitdaging voor u. Het kwam wel wat moeizaam op gang, maar daarna werd door u beslist actief meegedacht. Zie hier het mooie en rijke resultaat van uw bijdrage:

- **RijnKenblad** (een afkorting van Rijnland en Kennemerland)
- **Cananefatenblad** (Zij waren een West-Germaanse of Keltische stam of volk, wonend ten westen van de Bataven aan de Noordzeekust)
- **“Tussen Noordzeekanaal en Oude Rijn”**.
- **“Tussen Rijn, Spaarne en IJ”**.
- **“Tussen de duinen en de A4 expres”**.
- **“Van turf en textiel”**.
- **“Hartland Holland Tijdingen”** (het midden van Noord- en Zuid-Holland).
- **Holtlant**
- **Rijn- en Kennemerlandse Mare**
- **Holtlant Mare**
- **Rijn&Kinheim**

Het is u vast al opgevallen dat vanaf heden een nieuwe op de voorpagina prijkt. Het bestuur wil u vooral ontzettend danken voor alle originele bijdragen. En speciaal **Anneke Friedhoff-Verwey** uit Heemstede, want het is haar inzending die voortaan als naam voor dit blad gebruikt zal worden. Als nazending kwam nog de naam **‘Gens rheni et dunes’** binnen.

Nieuwe bronnenpublicatie Morgenboeken Waarder 1604-1835

Dit jaar zal de afdeling weer een nieuwe bronnenpublicatie kunnen uitbrengen. Ons lid Nico den Hollander heeft een transcriptie gemaakt van de Morgenboeken van Waarder. Het betreft de jaren 1604-1835 met een hiaat van 1620-1652 en nog enkele kleine hiaten zoals over 1672, toen -eind van dat jaar- de polders onder water waren gezet ter bescherming tegen de Franse troepen. Het belang van de morgenboeken is groot. In een boerendorp als Waarder waren er vrij weinig andere woningen dan boerderijen. En zoals het nu ook nog is: boerenland blijft vaak generaties lang in eigen familiebezit. Zo zijn er kansen om jouw kwartieren op te voeren.

De verwachting is dat de publicatie in mei of september 2024 zal verschijnen.

Versterking voor het bestuur gevraagd

Ons bestuur bestaat momenteel uit zes actieve leden, maar we kunnen zeker hulp gebruiken. Wie zou graag bij ons willen aanschuiven?

De hulp zou kunnen zijn in de vorm van een nieuwe secretaris en/of een bestuurslid dat zich op een andere manier in wil zetten, bv. vanuit

Kennemerland. Maar we zien ook mogelijkheden om verschillende werkzaamheden op te splitsen. Dit zijn dan activiteiten met bestuursverantwoordelijkheid.

Het is echter ook mogelijk om actief te zijn zonder die verantwoordelijkheid en we denken dan aan als vrijwilliger aanwezig zijn op voorouderspreekuren (Haarlem of Leiderdorp), aanwezigheid op info-markten in de regio, cursussen geven aan beginners, streaming van lezingen ondersteunen en andere mogelijke vrijwillige inzet bij activiteiten.

Wij zijn:

- enthousiaste en actieve collegae bestuursleden;
- een collegiaal en toegankelijk bestuur;

Wij bieden:

een goede inwerkperiode, waarin we samen gaan ontdekken welke taken binnen het bestuur u/je het beste liggen.

Wij vragen:

- mensen die bereid zijn zich in te zetten voor de afdeling;
- mensen die mee willen denken over de wijze waarop we de afdelingen Rijnland en Kennemerland kunnen organiseren, vormgeven en versterken;
- mensen die mee willen denken over de opzet van (nieuwe) activiteiten waarmee we onze gezamenlijke hobby voor een breed publiek aantrekkelijk kunnen maken.

Lijkt het je leuk om je bij ons aan te sluiten, meld je dan zo spoedig mogelijk bij de voorzitter Ab Stikkelorum voorzitter-ryn@ngv.nl

Transcriptie oud schrift (zie pag. 20)

Door: Piet de Baar

Afgeslagen Rekesten fol. 7

Aen de Edel Achtbare Heeren die van de Gerechte der stad Leyden.

Geeft met behoorlicke reverentie te kennen Adriaen Hennebo dat hij suppliant door den bedroefden staet van 't vaderlant met sijn gewoone occupatie sijn huysgesin niet wel connende maintineren, uytgevonden heeft omme selfs sonder rogge en mout seer goede suyvre en gesonde brandewijnen te distileren ende mitsdien wel genegen soude sijn hem tot het distileren van de voornoemde brandewijnen te begeven; derhalve hij suppliant onderrecht is tot het distileeren van de voornoemde brandewijnen sonder voorgaende expres consent van U Edele Achtbaerheden niet te sijn gequalificeert, so versoect hij suppliant seer ootmoedelick dat U Edele Achtbaerheden hem gelieven te consenteeren ende te admitteren tot het maken, disteleren ende verkoopen van de voornoemde brandewijnen met geen minder quantiteyt als vier stoopen, mits hem suppliant reguleerende na de keuren op de brandewijnen gestelt.

't Welck doende, etc.

Adriaen Hennebo.

Helemaal onderaan staat in het handschrift van Johan van Groenendijck: De plaets tot de branderije te inspecteren bij schepenemeesteren 14-5-167x (helaas is het laatste cijfer niet leesbaar).

De opsteller van dit rekest zal wel een jurist zijn geweest gezien het vreselijke rechtskundige jargon. Maar kennelijk heeft het onvoldoende indruk op de heren van het Gerecht gemaakt, want het rekest is in de administratieve molen 'vermalen'. Mogelijk hebben de schepenmeesters (twee van de acht schepenen met een specifieke taak waar het o.m. bouwkundige zaken betrof) bij hun inspectie een negatieve indruk van de geplande plaats gekregen (bijvoorbeeld uit vrees voor overlast voor omwonenden, zoals later in de Hinderwet geregeld zou worden), of waren er gevestigde brandewijnbranders die helemaal niet op een nieuwe concurrent zaten te wachten. 'De bedroefde staat van het vaderland' slaat wel op het Rampjaar 1672, toen door oorlog enz. de Leidse textielnijverheid grote afzetproblemen kreeg, waardoor die grotendeels stilstond. De Hennebo's waren vanouds werkzaam in de lakenhandel enz., dus als ook deze Adriaen daarin werkzaam was, zal hij inderdaad problemen gekregen hebben. Zijn (uitgebreide) familie was doopsgezind, van de Waterlandse richting, die wat soepeler was dan de meer rechtzinnige Vlaamse

richting; pas in 1701 zouden die twee groepen fuseren. Zouden verhalen over dit distilleerproces (zelfs zonder rogge of mout, toch dé ingrediënten voor gedistilleerd) binnen de familie ertoe geleid hebben dat een verre verwant in 1718 een boek *Lof der jenever* uitgegeven heeft? Gerard Schelvis en Kees van der Vloed hebben in *Jenever en wind. Leven, werk en wereld van Robert Hennebo (1686-1737)* de vele activiteiten van deze geboren Leidenaar beschreven, waaronder zijn schrijverschap en rijmelarij (Hilversum 2008).

Tot slot: een stoop is een inhoudsmaat van ca. 2,42 liter; kennelijk stond in de keuren (reglementering) op het brandewijnbranden dat als je minder dan vier stoop per keer produceerde of verkocht, er andere bepalingen gingen gelden.

NGV en FaceBook

Door: Cees Jan van den Hoek

De meeste genealogen zijn de laatste jaren ook digitaal geworden. Websites als WieWasWie kennen voor de meeste onderzoekers geen geheimen meer en sommige onder ons zijn ook bekend met GenLias. Geneaknowhow.net en Delpher worden ook steeds bekender.

De meeste archieven en historische verenigingen/werkgroepen zijn via een website goed doorzoekbaar. Soms worden ook publicaties digitaal doorzoekbaar gemaakt, maar het is vaak éénrichtingsverkeer. Een instantie plaatst een artikel en de bezoekers kunnen iets opzoeken. Steeds meer instanties, ook de NGV, hebben tegenwoordig een FaceBook-pagina. Het onderhouden van een FaceBook-pagina is een stuk eenvoudiger en vooral dynamischer dan een echte website. Het voordeel van FaceBook is dat bezoekers zelf ook een reactie kunnen plaatsten, maar ook interessante artikelen van de ene pagina kunnen delen op een andere pagina.

Op de FaceBook-pagina van NGV-Rijnland & Kennemerland staan buiten de aankondigingen van onze activiteiten ook regelmatig interessante stukjes over diverse historische en/of genealogische activiteiten en gebeurtenissen.

Heeft U al een Facebook-account? Breng eens een bezoek aan “onze” FaceBook-pagina: www.facebook.com/ngvrijnlandenkenemerland.

Er bestaan heel veel FaceBook-pagina's met uiteenlopende onderwerpen, er is ook een pagina voor vrienden [leden] van de NGV, maar ook voor specifieke onderzoeksgebieden.

Neem gerust eens een kijkje op onze pagina en schroom niet om een artikel te plaatsen.

Wetenswaardigheden

Website 'Oneindig Noord-Holland'

Oneindig Noord-Holland gelooft erin dat cultureel erfgoed toegankelijk moet zijn voor iedereen. Daarom wordt door hen de geschiedenis van de provincie Noord-Holland in kaart gebracht en verbinden zij deze met de collecties van musea, archieven en andere culturele instellingen. Het resultaat hiervan is terug te zien op het platform ONH.nl.

Organisatie

Oneindig Noord-Holland is voortgekomen uit het project Oneindig Noord-Holland van de Provincie Noord-Holland, waar sinds 2011 een schat aan verhalen is verzameld. In 2013 is het project verzelfstandigd in een stichting, die zes jaar het bestuur over Oneindig Noord-Holland gevoerd heeft. Vanaf 2019 hoort de redactie van Oneindig Noord-Holland bij het Noord-Hollands Archief. Het bezoek- en postadres bevindt zich in het gebouw van het Noord-Hollands Archief, de voormalige Janskerk aan de Jansstraat 40 te Haarlem.

Doelstellingen

Oneindig Noord-Holland werkt volgens de speerpunten verzamelen, verbinden en delen. In samenwerking met verschillende culturele instellingen waarborgt Oneindig Noord-Holland het voortbestaan van kennis en verhalen over het erfgoed in de provincie Noord-Holland.

Verslagen van de Katwijkse nachtwacht bij ELO

In het gemeentearchief van Katwijk zijn twee boeken gevonden met verslagen (registers) van de nachtwacht uit de periode 1851-1857.

De nachtwacht bestond uit 'nachtwakers': Katwijkers die 's nachts de orde in het dorp moesten bewaken. In hun verslagen lezen we bijvoorbeeld over dronkenlappen en herrieschoppers, maar ook over de karren met vis

die het dorp in en uit reden. Het ene register komt uit Katwijk aan den Rijn, het andere uit Katwijk aan Zee. Een bijzondere vondst, want dit soort verslagen komt in archieven weinig voor. Op het eerste blad wordt uitgelegd waarom de registers zijn aangelegd. De nachtwacht moest hierin alle buitengewone voorvallen noteren. Hij diende verder verslag te doen van personen en rijtuigen, die de dorpen binnen kwamen of doortrokken. De burgemeester kon de

volgende dag dan lezen wat er allemaal was gebeurd. Het was niet gebruikelijk dat nachtwachten dit soort verslagen maakten. www.erfgoedleiden.nl/nieuws

IndischHistorisch.nl

IndischHistorisch.nl is een geschiedenis-site van, voor en door Indische Nederlanders en iedereen die geïnteresseerd is in hun geschiedenis en achtergronden. De site is actief sinds november 2007 en heeft een eigen plaats gekregen in de gegroeide aandacht voor de Indische cultuur en haar cultureel erfgoed. IndischHistorisch.nl richt zich ook op de Indische Nederlanders in de Verenigde Staten, Canada, Australië en Indonesië. Ze willen dat IndischHistorisch.nl voor iedereen toegankelijk is. Daarom helpen zij u graag met uw verhaal te publiceren, een vraag te beantwoorden of informatie te zoeken. Samen met u bouwen ze een verzameling van verhalen, foto's, films en geluidsmateriaal op, die komende generaties helpen hun Indische familiegeschiedenis te vinden.

Verborgen verleden winter 2024

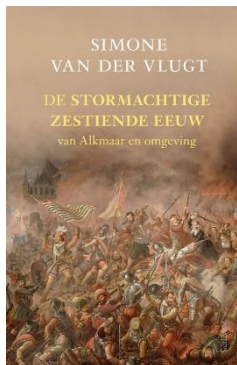
Op zaterdag 13 januari 2024 start het 17e seizoen de serie Verborgen Verleden om 20.30 uur op NPO 2. Het betreft de volgende personen: 13-1 Raven van Dorst, 20-1 Gordon Heuckeroth, 27-1 Freek Bartels, 3-2 Ilse Warringa, 10-2 Danny Vera, 17-2 Jenny Arean, 24-2 Alexander Pechtold, 2-3 Janine Abbring.

Website Frans Angevaare is verhuisd

De nieuwe locatie voor het overzicht met zijn gezinsreconstructies en bronbewerkingen over Noordwijk en Noordwijkerhout is:

<https://www.angevaare.eu/bronbew.html>

Boek: De stormachtige zestiende eeuw van Alkmaar en omgeving

In dit boek brengt Simone van der Vlugt de woelige periode tot leven waarin Alkmaar en andere Noord-Hollandse steden moedig weerstand boden aan het Spaanse Rijk. Dit verhaal wordt verteld aan de hand van de lotgevallen van een aantal telgen van de familie **Van Foreest**. Jorden kwam vanuit Haarlem naar Alkmaar met drie van zijn kinderen: zijn dochter Geertruid, die het aanlegde met een geloofshervormer, zijn zoon Pieter, die arts van prins Willem van Oranje zou worden, en zijn zoon

Nanning, die het beleg van Alkmaar meemaakte en daar een dagboek van bijhield. De toegankelijke, maar op gedegen onderzoek gebaseerde

geschiedschrijving wordt afgewisseld met vier korte historische verhalen van de Foreest-telgen.

Boerenburgersbuitenlui: 127 weergaven op 15 september 2023

Vijfentwintigste aflevering van de online talkshow voor en door genealogen in Nederland en Vlaanderen. De talkshow wordt mede mogelijk gemaakt door de NGV. In deze aflevering spreken we met Mark Groothuis en Jeroen Zwier. Mark is coördinator van het platform VeleHanden, waar Jeroen een van de vrijwilligers is. Ze vertellen over het platform en hun ervaring bij genealogische indexeringsprojecten.

<https://youtube.com/@boerenburgersbuitenlui?si=fbro3CtehdAqdUe>

Geboren in Duitsland

Zonder geboorteakte besta je genealogisch niet. Eerder al kwamen de Duitse akten van huwelijk en overlijden beschikbaar voor genealogen. Daar komen nu de afschriften van Duitse geboorteakten bij van kinderen geboren in Duitsland in de periode 1900 – 1945 met minimaal een ouder met de Nederlandse nationaliteit. De geboortebewijzen vormen een recente genealogische bron en kunnen de schakel zijn in je zoektocht naar je Nederlands-Duitse roots. **Geboren in Duitsland (cbg.nl)**

Boek 'Het beleg van Alkmaar' van Harry de Raad

Op 21 augustus 1573 begon een zeven weken durend beleg van Alkmaar door een Spaans leger onder leiding van don Fadrique de Toledo. Hij was de zoon van de hertog van Alva, die toen namens Filips II de Nederlanden bestuurde. De bangste dag van de belegering was 18 september 1573, toen don Fadrique de stad liet bestormen. De verdedigers, waaronder ook vrouwen, meisjes en jongens, vochten voor hun leven en wisten de aanval af te slaan. Inmiddels waren er dijken doorgestoken en sluizen opengezet. Vanwege de wateroverlast en de onwil van de soldaten om de stad opnieuw te bestormen, besloot de Spaanse legerleiding het beleg te beëindigen. Het succesvol doorstane beleg was een belangrijk keerpunt in een lange periode van opstand en oorlog in Alkmaar en omgeving, die duurde van 1566 tot 1576. In dit boek wordt niet alleen het verhaal van het beleg verteld, maar ook dat van de jaren van geweld en strijd die eraan voorafgingen en erop volgden. 380 pag. € 25,-.

Westfrieslanddag in Obdam

Op 28 september vindt voor de 3^e keer de Westfrieslanddag plaats waarop vele stichtingen en commissies, die onder het Westfries Genootschap vallen, zich presenteren. Er zullen lezingen worden gegeven, optredens en workshops in De Brink te Obdam. Naast beeldmateriaal is er ook veel informatie te vinden over Westfriesland. Toegang is gratis. Meer informatie komt er t.z.t. op hun website: <https://www.westfriesgenootschap.nl/>

Digitalisering bij het Haags Gemeentearchief

Het Haags gemeentearchief heeft de afgelopen jaren een inhaalslag gemaakt met de digitalisering van onze meest geraadpleegde bronnen. Daarom worden de microfiches en systeemkaarten van deze bronnen gefaseerd verwijderd van onze studiezaal. De volgende 4 bronnen zijn niet meer op de studiezaal op microfiches in te zien:

- Index Doop- trouw en begraafboeken
- Bevolkingsregister De Haag
- Burgerlijke stand Den Haag, Loosduinen, Leidschendam, Veur, Stompwijk en Voorburg
- Notarieel archief Den Haag 1579 - 1842

<https://haagsgemeentearchief/nieuws>

Publicaties van de afdeling

A. Genealogieën en verhalen van Rijnlandse en Kennemerlandse voorouders

In dit boek zijn 19 artikelen geschreven over inwoners door de eeuwen heen van de regio Rijnland en Kennemerland. De inhoud is zeer gevarieerd. Wilt u dit boek nog kopen dan moet u snel zijn want we zijn bijna door de voorraad heen. Uitgave sept. 2023, 275 pag. Prijs: € 25,-. Banknr. NL73 INGB 0589 6198 02 t.n.v. NGV te Bunnik. (Bij omschrijving altijd toevoegen: **t.n.v. Afd. Rijnland en Kennemerland**)

B. Bronnenuitgaven

De prijs van de delen 1, 2 en 15 voor €7.50 per stuk, maar per 2 delen voor €10,-. Deel 10, 11, 14 en 17 zijn € 10,- per stuk. De prijs van uitgaven 16, 18 en 21 is €13,50. Deel 19 kost €12,50 en de prijs voor deel 22 is €18,50. Wilt u de zending per post ontvangen dan dient u € 5,- extra over te maken op banknr. NL73 INGB 0589 6198 02 t.n.v. NGV te Bunnik. (Bij omschrijving altijd toevoegen: **t.n.v. Afd. Rijnland en Kennemerland**)

Enkele bronnenboeken zijn nu ook via de website beschikbaar

De delen 1 t/m 11, 13, 15 en 20 zijn voor leden ook digitaal beschikbaar via onze website <https://ngv-afdelingen.nl/ryn/>

1. Voorschoten	5. Rijnsburg	9. Valkenburg	15. Warmond
2. Oegstgeest	6. Lisse	10. Lisse	20. Noordwijkerhout
3. Rijnsburg	7. Voorschoten	11. Voorschoten	
4. Zoeterwoude	8. Oegstgeest	13. Sassenheim	

Deel 26 / Begraven Rijnsburg 1571-1678

Uitgave sept. 2021; 301 pag. waarvan 109 pag. tekst en 192 pag. foto's van originelen; bewerking door dhr. D. Boekee, J. Leeuwenhoek, B. Plantinga en H. Endhoven. In aanvulling op deel 3 en 5 over Rijnsburg is nu deel 26 verschenen waarin onderdelen van de kerkrekeningen met daarin ontvangsten voor begraven zijn opgenomen in de periode 1581/1588-1678. Het gaat hier dus om een zeer oude bron. Zowel de fotokopieën als de transcriptie en de indexen zijn opgenomen. Dit wordt aangevuld met het grafstedenboek 1661-1742, waarover wel al eerder gegevens waren opgenomen in publicaties. De papieren uitgave kost €22,50 (beperkte oplage). De stick met de delen 3, 5 en 28 kost €12,-. Portokosten zijn respectievelijk € 5,50 en € 1,-.

Deel 25 / Hazerswoude, dorp en Rijndijk. Begraven;

Uitgave juni 2018; 1369 pag.; bewerking door mevr. E Keus.

De delen 23, 24 en 25 vormen één publicatie. Het bevat alle bewaard gebleven registers van Hazerswoude (RK: dopen 1705-1738; trouwen 1748-1811 (H. Michael); dopen 1797-1811 (H. Engelbewaarders); Remonstranten: dopen 1664-1811; Gereformeerd: dopen 1621-1811, trouwen 1620-1643 en 1670-1885; Hervormd: dopen 1792-1812, trouwen 1643-1670; Kinderen geboren in Hazerswoude doch Nederduits gereformeerd gedoopt in Koudekerk: 1776-1812; Begraven: Gaardersarchieven 1719-1805; gemeentelijke overlijdensregister 1806-1811; Nederduits-gereformeerd begraafregister 1652-1693. De omvang van deze publicatie heeft geleid tot de beslissing de overzichten in principe alleen **digitaal** ter beschikking te stellen. Er is een zeer beperkt aantal in boekvorm gemaakt (€ 65,00). Vraag wel eerst even of het nog in voorraad is. De digitale versie op een USB-stick is verkrijgbaar voor €12,50 bij de penningmeester Cees-Jan van den Hoek en bij het Historisch Museum Hazerswoude (Dorpsstraat 66, 2391 BK Hazerswoude).

Deel 24 / Hazerswoude, dorp en Rijndijk. Trouwen;

Deel 23 / Hazerswoude, dorp en Rijndijk. Dopen;

Deel 22 / Hillegom. St. Maartenskerk.

Uitgave 2016; 430 pag.; bewerking door mevr. E. Keus. Alphons Maas van 'de Stichting Vrienden van Oud Hillegom' schreef de inleiding. Deze uitgave bevat de bewerking van de DTB-registers van Hillegom van vóór 1815. Zowel de Rooms-Katholieke als de Nederduits-Gereformeerde/ Hervormde gegevens zijn hierin opgenomen. Dit deel bevat ook informatie die niet aanwezig is bij ELO.

Deel 21 / Koudekerk a/d Rijn. De Brugkerk, van nederduits-gerf. Tot nederduits-herv.

Uitgave 2016. Bewerking door mevr. E. Keus. Het boek bevat de doopgegevens van 1624 tot 1812, huwelijken van 1624 tot 1798 en het register van begraven van 1781 tot 1820 aangevuld met de overlijdensregisters van 1685 tot 1812.

Deel 19 / Noordwijkerhout en de Zilk I. Parochie St Victor, rk 1678-1812) en nederduitsgeref. 1636-1812.

Uitgave 2015. Bewerking door mevr. E. Keus. Dit deel bevat rk doopgegevens (1678-1812) en trouwgegevens 1691-1812 / Nederduitsgereformeerde doopgegevens 1636-1812 en de trouwgegevens 1682-1812. Om de DTB-gegevens compleet te maken zijn tevens opgenomen de katholieke ingezetenen van De Zilk, gedoopt in Hillegom of Vogelenzang 1683-1812, dan wel aldaar getrouwd.

Deel 18 / Oegstgeest, rk dopen (1679 – 1812) en geref. DTB (1626 – 1812), met hiaat 1648 – 1661).

Uitgave 2014; 265 pag.; bewerking door mevr. E. Keus. Historisch overzicht: Aad van der Geest. De gereformeerde kerk uit die periode is de voorloper van wat na 1814 de Hervormde kerk zou gaan heten. De bewerkte gegevens vormen een waardevolle aanvulling op eerder verschenen delen 2 en 8.

Deel 17 / Sassenheim, geref. DTB (1661-1883)

Uitgave 2014; 174 pag.; bewerking door mevr. E. Keus. Historisch overzicht: Aad van der Geest. De gereformeerde kerk uit die periode is de voorloper van wat na 1814 de Hervormde kerk zou gaan heten. De doopinschrijvingen lopen van 1661 tot 1883, evenals de (onder) trouwinschrijvingen. Toegevoegd zijn de overlijdensgegevens over de periode 1722 tot 1960.

Deel 16 / Lisse, geref. DTB (1620 – ca. 1810)

Uitgave 2014; 318 pag.; bewerking door mevr. E. Keus. Historisch overzicht: Aad van der Geest. De doopinschrijvingen lopen van 1620 tot 1811, de trouwinschrijvingen van 1620 tot 1809. Hieraan toegevoegd zijn nog de begravingen in en rondom de kerk over de periode 1747 tot 1833. Het merendeel van de personen is rk begraven. De rooms-katholieken hadden geen eigen kerkhof.

Deel 14 / Sassenheim, RK parochie St. Pancratius, DTB (1812 – 1912);

Uitgave 2013; 229 pag.; bewerking door mevr. E. Keus. Historisch overzicht: Aad van der Geest. Deel 14 bevat alleen rk personen die in Sassenheim hebben gewoond. De gegevens zijn afkomstig van DTB-boeken aanwezig in het archief van St. Pancratius te Sassenheim.

Deel 11 / Voorschoten, geref., lidmaten (ca. 1621 – 1833), ontvangen akten van indemniteit (1731 – 1803) en afgegeven akten van indemniteit (1797 – 1809).

Uitgave 2008, 175 pag.; bewerking door dhr. C.W. Delforterie.

Het boek bevat naast een aantal lidmatenlijsten, ook nieuwe en vertrokken lidmaten en data waarop mensen door belijdenis volwaardig lid werden. Het boek bevat naast aantekeningen betreffende 4200 namen van personen, indexen op voornamen,

achternamen en patroniemen, aardrijkskundige namen, huis- en veldnamen, beroepen, functies etc.

Deel 10 / Lisse, parochianen van Sint Agatha 1813 – 1903.

Uitgave 2007; 300 pag.; bewerking door archiefgroep St. Agathaparochie en redactie bronnen. Dit boek is een vervolg op deel 6. Naast de gegevens betreffende doop, trouw en begraven zijn ook de gegevens van geboorte en overlijden verwerkt, zo ook over echtscheiding, eerste H. communie en allerlei andere (kerkelijke) zaken.

Deel 2 / Oegstgeest, geref., ondertrouw en trouw, 1645 – 1811.

Uitgave 1995; bewerking door dhr. J. van Egmond.

Deel 1 / Voorschoten, geref., ondertrouw en trouw, 1621 – 1805.

Uitgave 1995; 180 pag.; bewerking door dhr. C.W. Delforterie.

C. Kwartierstaten

Onze voorraad kwartierstatenboeken wordt steeds beperkter. Een klein aantal kunnen we u nog aanbieden voor de prijs van **€ 5,- per deel en €10,- voor 3 delen.**

Deze boeken, maar ook onderstaande bronnenboeken, kunt u bestellen bij onze penningmeester, dhr. C.J. van den Hoek, Koraaalzwam 58, 2403 SM, Alphen aan den Rijn (graag eerst tel. contact 0172-438964). Hij kan ze ook voor u meenemen naar een afdelingsavond. Voor de verzending per post dient U dan € 5,- extra over te maken op banknr. NL73 INGB 0589 6198 02 t.n.v. NGV te Bunnik. Bij de omschrijving altijd toevoegen: **t.n.v. Afd. Rijnland en Kennemerland** en met vermelding van de gewenste boeken en uw adres.

Deel 1 en 2 zijn uitverkocht maar deel 1 is via de website voor leden beschikbaar op: <https://www.ngv-afdelingen.nl/rjn/>

Deel III, uitgave 1998. Het gaat hier om 8 kwartierstaten (van den Bosch – Oudshoorn / van der Hart - Van Houten / Hensing – Koree / Prins – Swank / Roest – Barendregt / Stiva – Schön / Verhoog – Vlasveld / van Waanen – Bazel), 6 stamreeksen (Brummelkamp / Coloos / de Graaff / van Iterson / Knotter / Peet), 6 aanvullingen (Blijleven – Roodenburg / van Egmond – Labree / van Eyk- Blok / van Nimwegen – Mulder / Regeer – van Klaveren / Snels – Alblas). Het boek is ruim voorzien van illustraties.

Deel IV, uitgave 2001, 422 pag. Het bevat 8 kwartierstaten (Van Bronswijk – Brüne / Dewald – Kruis / Herrewijn – van der Maan / Hogervorst – Bierhoff / Kriek – De Wilt / Kruit – Hoogervorst / Selier – Plug / Slof – Zwanenburg), 4 stamreeksen (Boekee / Herrewijn / van der Klaauw / van Poelgeest) en bevat ruim 70 illustraties.

Deel V, uitgave 2007, 460 pag. Het boek bevat 9 kwartierstaten (Beurze-Kriek, Boot Leliveld / van Eendenburg-Petrejus / van de Geer-van Sante / Heemskerk-Popp / Kleinegris-Kuijper / Koolwijk-van der Waag / Spoelstra-Wilke / Wolff-Pollmann), 3 stamreeksen (Claverweijde / Kruit / Lacourt), 2 aanvullingen op eerdere publicaties, n.l. Kriek - De Wilt / Verbout – Wamsteeker en bevat veel illustraties.

Redactie afdelingsblad-statuut

- ✓ De redactie publiceert graag artikelen van onze leden
- ✓ De redactie houdt zich het recht voor, in overleg met de afzender, artikelen te weigeren, in te korten of aan te passen.
- ✓ De redactie is niet verantwoordelijk voor artikelen op naam.
- ✓ Publicering vindt z.s.m. plaats. Tijdgebonden informatie heeft voorrang.
- ✓ Publicaties in dit blad mogen worden gekopieerd, mits met bronvermelding.
- ✓ De sluitingsdatum inzenden van kopij voor **nr. 85 is 20 mei 2024**.
- ✓ De kopij, bij voorkeur als bijlage per mail inzenden naar **redactie-ryn@ngv.nl**

Bestuur van afdeling Rijnland en Kennemerland

Voorzitter / afgevaardigde alg. ledenvergadering:

Dhr. A. Stikkelorum (Ab), Voorschoten. Tel. 071 – 576 4355. E-mail: voorzitter-ryn@ngv.nl

1^e secretaris: Plv. afgevaardigde alg. ledenvergadering:

Vacant, maar de mail wordt goed bijgehouden: E-mail: secretaris-ryn@ngv.nl

2^e secretaris / Plv. afgevaardigde alg. ledenvergadering:

Dhr. D.M. Roest (Mauring), Koudekerk a/d Rijn. Tel. 06 – 23863930 E-mail: mauring@gmail.com

Penningmeester / sociale media:

Dhr. C.J. van den Hoek (Cees Jan), Alphen a/d Rijn. Tel. 0172 – 438964

E-mail: penningmeester-ryn@ngv.nl Bank NL73 INGB 0589 6198 02 t.n.v. NGV te Bunnik.

(Bij omschrijving altijd toevoegen: **t.n.v. Afd. Rijnland en Kennemerland**)

Bestuurslid / nieuwsbrief / PR:

Mw. S.G. Visscher (Sytske), Leiden. Tel. 071 – 576 6395 E-mail: nieuwsredacteur-ryn@ngv.nl

Bestuurslid:

Dhr. G.J. Leeuwenhoek (Jan), Leiden. Tel. 06 - 48938412 E-mail: janleeuwenhoek@gmail.com

Bestuurslid / eindredactie mededelingenblad:

Mw. A.C. Poland (Ank), Leiden. Tel. 071 – 514 0016 E-mail: redactie-ryn@ngv.nl

Redactie mededelingenblad Rijnland en Kennemerland

Mw. A.C. Poland

Mw. M.J. Snels

Redactie Bronnenboeken

Mw. J. Bos-Bliek

Dhr. J. van Egmond

Webredactie: Dhr. C.J. van den Hoek, Mw. S.G. Visscher, mw. A.C. Poland

Colofon: Dit blad verschijnt drie à vier keer per jaar en is een uitgave van afdeling Rijnland en Kennemerland van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV).

Omslag blad: De ondergrond wordt gevormd door een kaart van het Hoogheemraadschap van Rijnland. De kaart is samengesteld door Floris Balthasars in 1615 en verscheen in 1615 in boekvorm en als wandkaart (165 x 162 cm).

© 2024 – overname van artikelen en teksten is slechts toegestaan onder nadrukkelijke verwijzing naar dit blad en met vermelding van de auteur.

Homepage van de afdeling: <https://www.ngv-afdelingen.nl/ryn/>

Voor nadere informatie de website van de NGV: www.ngv.nl

Oplage ca. 425 exemplaren, pdf 95 exemplaren

Drukkerij van der Linden, Leiden

